

TIDNINGEN

Medlemsblad för STA
Sällskapet TrädgårdsAmatörerna

Redaktionen för TrädgårdsAmatören
Christina Gyllensvaan
(material och annonser)
Leif Johansson
(bilder)
Handelsgatan 21
432 36 Varberg
Telefon: 0340-136 57
red@tradgardsamatorerna.nu

Owe Jaktlund
(föreningsnotiser)
Oktorp 101
310 50 Slöinge
Telefon: 0346-409 09
owe@tradgardsamatorerna.nu

Ansvarig utgivare:
Rolf Wiking

Utgivningstider:
mars, maj, september och december
Manus insändes före:
10/1, 15/3, 15/7 och 20/10

Eftertryck utan tillstånd förbjudes.
För insänt ej beställt material ansvaras ej.
Observera att åsikter framförda i
insändare eller redaktionellt material inte
nödvändigtvis reflekterar
riksföreningens åsikter.

Vid utebliven tidning, adress- eller
namnändring:
Maryla Wallin
Färentunagränd 25
194 55 Upplands Väsby
Telefon: 08-590 343 21
onsdag 14-19
sta@tradgardsamatorerna.nu

Äldre nr av TA:
Laila Green
Botaskårvägen 28
511 42 Kinnahult
Telefon: 0320-161 89

Länkar i våra artiklar:
Vi vill påminna om att alla länkar till
Internet som finns i tidningen också
finns samlade på vår egen hemsida:
www.tradgardsamatorerna.nu

Omslagsbild: *Dicentra spectabilis*
löjtnantshjärta

Foto: Thomas Andersson, Falkenberg

52

58

64

68

70

78

INNEHÅLL

- 50 **Rolf har ordet** Rolf Wiking
- 52 **Kyoto – körsbärsblom och tempelträdgårdar**
Marianne Assarsson
- 57 **Rododendronspecialisten** Thomas Nilsson
- 58 **Andra året i trädgården** Christina Gyllensvaan
- 64 **En barrväxtälskare i zon 4** Owe Jaktlund
- 68 **Alltid något nytt under solen...** Lasse Kedenius
- 70 **Tulipa bifloriformis** Bertil Larsson
- 72 **Skobandssolros** Owe Jaktlund
- 73 **Castilleja miniata – en växt för kallt klimat**
Einar Hellbom
- 74 **Helleborus, vår julros** Ruth Lorentzon
- 76 **Ett par primulor** Bertil Larsson
- 78 **Förväxlade kermesbär** Owe Jaktlund
- 80 **Rapport från växtutställningen i Bergianska**
Bertil Larsson
- 82 **Surfspalt** Christina Gyllensvaan
- 83 **Bilder ur Familjealbumet – Rosaceae**
Christina Gyllensvaan
- 84 **Debattsvar**
- 85 **Frödistributionen**
- 86 **Owe**
- 87 **Kontakt med läsekreten**
- 88 **Litteratur**
- 90 **Föreningsnotiser**
- 93 **Föreningsfunktionärer**

Alltid något nytt under solen...

Lasse Kedenius
text och foto

Tänk att det hela tiden dyker upp "nya" spännande växter – eller gamla som vi inte är så bekanta med. Lasse Kedenius har testat några buskar som inte är så vanliga i odling.

Alla är vi väl nyfikna och håller utkik efter nya spännande växter att pröva i våra trädgårdar, och det är svårt att bara passera en plantskoleskylt när man är ute och kör på nya vägar (förutom om det står Plantagen eller Blomsterlandet på skylten). Bästa fyndplatserna är naturligtvis andra trädgårdsamatörers trädgårdar och växtmarknader, men även fristående plantskolor kan plocka hem små pärlor, t.ex. "nya" buskar och träd, som man aldrig hört talas om.

1. *Heptacodium miconioides*,
jasmintry

Heptacodium miconioides

Vi hittade en sådan spännande, för oss okänd, buske på Växthuset i Kristianstad förra försommaren, *Heptacodium miconioides* [1], med det oemotståndliga svenska namnet "Himmelens sju söner". (Enligt SKUD ska den på svenska kallas jasmintry – inte fullt så poetiskt, reds. anm.) Det lät ju som ett namn från Kina, och "hepta" står ju också för något med sju. Det visade sig att killen som tagit hem några buskar på prov från Danmark också fallit för det motsvarande danska namnet, men han visste inget om dem, mer än att de stått i krukor under vintern ute i deras bänk utan att ta skada. Mer behövs inte för att en trädgårdsamatör slår till och köper en buske, dessutom hade den intressanta, lite båtformade blad med tre parallella huvudnerv.

Väl hemma sökte jag på Internet på det latinska namnet, och jag hittade så småningom en tysk

sajt, www.tu-darmstadt.de, där jag fick hela den intressanta historien. Busken tillhör *Caprifoliaceae*, är enda arten i sitt släkte, mycket riktigt kines, från östra Kina, Mongoliet och Tibet. Den är tillräckligt sällsynt för att vara rödlistad (dvs. hotad), och hittades i Kina 1877 av William Hancock, vars herbariematerial finns på Kew Gardens i London. Busken beskrevs och namnsattes av Alfred Rehder på kompletterande växtmaterial, insamlat av Ernest H. Wilson från en annan fyndplats. Arten har inte funnits i odling i väst förrän 1980, då en amerikansk botanisk expedition hittade den i en kinesisk botanisk trädgård och fick växtmaterial med hem till Arnold Arboretum, varifrån den sprits till Europa via Holland på 1990-talet.

Härdigheten är alltså inget egentligt problem, den lär klara -23°C . Den blommar med vita, femtaliga blommor på höstkanten, i platta klasar med tre grenpar plus topp, vilket blir sju grenar, som delar sig vidare på samma sätt till småklaslar. Blommorna har doft, och de smala kronbladen skall kunna bli rosatonade mot slutet av blomningen, vilket de inte hann här i höstas, trots en lång sommar. Varmt planteringsläge och mycket sol är nog ett stalletips för den här trevliga bekantskapen. Prova den, om ni kan hitta den!

Buddleja × weyeriana

En annan relativt ny buske, som vi haft något år, är en hybrid på den vanliga syrenbuddlejan (fjärilsbusken) från Kina, *Buddleja davidii*. Den har korsats med en sydamerikansk art som inte är härdig här, *Buddleja globosa*, bollbuddleja (klarar möjligen -5°C), som har en klase av helt gula blomklot. Hybriden, *Buddleja × weyeriana*, weyerbuddleja [2], är intermediär, dvs. har egenskaper från båda föräldrarna och har en blomvippa med blommorna samlade i grupper. Blomfärgen är intressant, går från gul och orange inne i blomman till rosa och violett på utsidan. Den doftar lika gott, och tycks locka lika mycket fjärilar som arten.

Busken börjar blomma något senare än *B. davidii*, men håller i gengäld på ända tills det fryser ordentligt, eftersom den växer och producerar nya blomställningar och blommor hela hösten. Härdigheten här är väl så god som för den vanliga fjärilsbusken, men den verkar inte särskilt

spridd i handeln, trots att den är lättförökad med sticklingar under sommaren. Vi hade blom ända in i november, och busken behåller bladen under större delen av vintern, särskilt om den är mildare än årets rekordvinter, som bjöd på konstant snö och kyla mellan jul och slutet av mars.

Abeliophyllum distichum

En motsats när det gäller blomningstid är den mera kända vinterbusken, *Abeliophyllum distichum* [3], en nätt liten buske ur familjen *Oleaceae*, enda arten i sitt släkte, och vildväxande i Korea. Den blommar på bar kvist direkt när vårvärmen slår till, oftast i mars eller början av april. De små mörkbruna knopparna slår ut till ljuvliga ljusrosa, väldoftande blommor, som liksom många andra tidigblommande asiater inte gillar våra bakslag i vårvädret. Busken bör därför täckas under blomningen, ifall det blir mer än ett par minusgrader, om man inte har den spaljerad på en södervägg förstås, vilket vi inte har.

Abelia mosanensis

Man kan ju tro, att det likalydande släktet *Abelia* är närbesläktat med *Abeliophyllum*, men det är betingat bara av de abelia-liknande bladen hos vinterbusken. *Abelia*, som förs till familjen *Caprifoliaceae*, räknas förstås inte heller till de särskilt hårdiga buskarna, men vi hoppas kunna klara en art (eller hybrid?) som införskaffades i fjol, *Abelia mosanensis* [4], som i somras blommade vackert och väldoftande, och som nu i snösmältningen har fina knoppnlag.

Lespedeza thunbergii

Hur det går med vår likaledes nyanskaffade *Lespedeza thunbergii* [5], en knappt halvförvedad ärtväxt med 2 meter långa, böjda spröt med mörkröda blommor i en lång klase, står ännu skrivet i stjärnorna. Men visst måste man ju prova, eller?

Reds anm: I frölistekommentarerna i TA 1:1982 står följande att läsa om *L. thunbergii*: ”*Lespedeza thunbergii* är en ostasiatisk ärtväxt som möjligen kan beskrivas som halvbuske, stammarna kan nämligen bli vedartade vid basen. Den blir 100–180 cm hög och har trefingrade blad. De purpurrosa blommorna sitter i små klasar som i sin tur är samlade i toppställda vippor. *L. thunbergii* bör planteras i lätt jord i full sol för att hinna blomma i september–oktober. Står den i för kraftig, fuktig jord tillväxer den för länge och hinner inte blomma.

Lasse och Britt Kedenius har sin trädgård i Olofström, zon 2.

2. *Buddleja* × *weyeriana*, weyerbuddleja
3. *Abeliophyllum distichum*, vinterbuske
4. *Abelia mosanensis*
5. *Lespedeza thunbergii*

